

ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ЗВІТУ ПРО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Наразі Україна проходить етап стрімкої зміни усталених прийомів та правил формування структури інтегрованої звітності, що може складатися як із фінансових та нефінансових показників. Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [1] чітко встановлено хто має право або зобов’язаний подавати звіт про управління, який і є аналогією інтегрованої звітності. Звіт про управління – це документ, в якому компанія розповідає про свої поточні справи і плани на майбутнє. Звіт цей повинен містити як фінансову, так і нефінансову інформацію, яка описує, в якому стані знаходиться компанія і розкриває ризики для її діяльності.

Звіт з управління є формою нефінансової звітності, складання та оприлюднення якої є базисом забезпечення прозорості, інвестиційної привабливості та стратегії довгострокового сталого розвитку підприємства. Відсутність чітких законодавчих вимог до формування змісту, структури, показників Звіту про управління призвело до формування наукових дискусій щодо вирішення зазначених проблемних питань [2, с. 263].

Закон не пояснює такі подробиці, але Директива ЄС [3], яка лежить в основі змін, і Постанова НБУ про фінансової звітності банків [4] розкривають ці поняття. Фінансова інформація – це дані про перспективи та стратегії розвитку підприємства, його дія за звітний період: покупці акцій або ж використанні фінансових інструментів, наприклад, облігацій, ф’ючерсів або опціонів. А також про ризики – це цінові, кредитні та інші, з якими компанія зіткнулася і до яких у неї є схильність. Дані про фінанси зі звіту про управління доповнюють фінзвітність.

До не фінансової інформації відносяться показники впливу на навколишнє середовище і персонал, досліджень, розробок і благодійності. Наприклад, банки, у яких більше 500 співробітників, повинні також розкривати інформацію про дотримання прав людини та боротьби з корупцією.

Тільки 5% підприємств України будуть формувати і подавати звіт про управління. Більше того, тільки незначна частина і це будуть тільки великі підприємства, що мають балансову вартість активів від 20 млн. євро, чистий дохід від реалізації від 40 млн. євро та середня кількість співробітників від 250 чоловік.

Звісно, великі підприємства не тільки мають фінансову можливість забезпечити процес формування звітності, який наразі є коштовним, але ще й можуть “щось” показати. При цьому, головною проблемою є відсутність стандартизації. Великі підприємства є найбільшими об’єктами забруднення навколишнього середовища. Тому дозволена варіативність показників звіту про управління дає можливість приховувати зловживання та неконтрольовані викиди забруднюючих речовин.

Перспектива розвитку нефінансової або інтегрованої звітності полягає у стандартизації звіту про управління. Ця стандартизація повинна мати межі дозволених форматів для окремих галузей чи видів виробництва. Якщо це металургія, то обов’язкові показники не тільки забруднення, а показники зменшення. Отже, стандартизація звітності про сталий розвиток неминуха. Більше того, ця стандартизація повинна вплинути на переосмислення та спонукання середніх і малих підприємств до такої ж участі. У перспективі їх також зобов’яжуть формувати звіти про управління чи розширену фінансову звітність показниками соціальної та екологічної діяльності.

Можливо, зараз контролюючі органи і не прочитають звіт, тому що вони самі ще не встигли підготуватися до цих змін. Але якщо через кілька років хтось поскаржиться на ваше підприємство, будьте впевнені, що ваш звіт про управління вивчать з усією ретельністю. І якщо виявиться, що

ваша компанія не дотримувалася відповідальних підходів до ведення бізнесу, то, як і в Європі, її чекає скандал і справою у суді.

Тому звіт про управління – це не просте папірець, до підготовки якої можна підійти формально. У назві є слово “звіт”. Тому цей документ несе не тільки інформаційне навантаження та зміст, але і впливає на подальші висновки щодо корпоративної свідомості підприємства: відношення до етики, захисту прав працівників, людини, навколишнього середовища. Підприємство не повинно соромитися своїх невдач та можливих ризиків. Саме відкритість а не “відбілювання репутації” повинно бути на першому місці при складанні звіту про управління.

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 18.09.2018 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 09.09.2019). 2. Новіченко Л.С. Актуальні питання формування звіту про управління підприємством. Економічний аналіз. 2018 рік. Том 28. № 4. С. 258-264. 3. Directive 2013/34/EU of the European parliament and the council of 26 June 2013 on the Management financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC. URL: <http://www.oroc.pt/fotos/editor2/diretivacont.pdf>. 4. Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: Постанова Правління Національного банку України від 24.10.2011 р. № 373. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11>.